

Anna Palm
Tf kvalitetschef
Anna.Palm@trelleborg.se
0410-73 42 69

Kvalitetsgranskning av förutsättningar för delaktighet i undervisningen vid Väståkraskolan i Trelleborgs kommun, Dnr 400-2016:11440

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av "Förutsättningarna för delaktighet i undervisningen". Syftet är att granska och bedöma hur lärare skapar förutsättningar för alla elevers delaktighet i undervisningssituationen. Av skolinspektionens efterföljande beslut från den 16 februari 2018 framgår att huvudmannen senast den 16 augusti 2018 till skolinspektionen ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Huvudmannen ska också redovisa hur granskningens resultat används övergripande i hela verksamheten. Vidare ska huvudmannen redovisa hur rektorn och huvudmannen följer upp de vidtagna åtgärderna samt i vilken grad man bedömer att åtgärderna har fått avsedd effekt. Anstånd har beviljats och redogörelsen ska vara skolinspektionen tillhanda senast den 21 september 2018.

Redovisning av vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena

Skolinspektionen har redogjort för följande identifierade utvecklingsområden

Huvudmannen behöver se till att:

- ***Lärare ger elever instruktioner på ett sätt att de ges möjlighet att förstå vad de ska göra och på vilket sätt samt att lärare klargör syfte och mål med undervisningen så att elever förstår kopplingen mellan läroplanens mål och lektionens innehåll.***

Den lärare som arbetade i åk 5 under Skolinspektionens granskning är inte längre kvar i verksamheten. Det var en lärare som tillfälligt, under 3 månader arbetade i klassen innan nuvarande lärare anställdes. De nuvarande lärarna fortsätter arbetet med trygghet och studiero, har valt att jobba i mindre grupper och över klassgränserna. De delar på undervisningen genom att undervisa i sina ämnen i båda klasserna. Det är skolans bild att granskningen i åk 5 inte ger ett resultat som överensstämmer med skolan som helhet.

Alla klasser har samma uppstartsrutiner på morgonen och vid lektionsstart. På tavlan varje morgon står det hur dagen ser ut och vad den kommer att innehålla. Lärarna går igenom med eleverna inför arbetsområde, eller lektionsaktivitet vad som är syftet och målet med undervisningen. De kopplar ihop undervisningen med mål och syfte vilket gör det tydligt för

Bildningsförvaltningen
E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se
Telefon 0410-73 30 00
Webb www.trelleborg.se

Besöksadress
Johan Kocksgatan 4
Postadress
Box 79, 231 21
Trelleborg

Fakturaadress
Box 173, 231 23
Trelleborg
Org.nr 212000-1199

elever. De elever som behöver tydligare instruktioner får det och eleverna får hjälp med att komma igång med sitt arbete. De elever som behöver mer stöd, instruktioner och anpassningar får det. Det skickas inte hem arbete för att göra klart om de inte har förstått det i skolan. Det kan till viss del vara elever som får anpassade uppgifter utifrån sina behov och förmåga att lyckas. Detta kan t.ex. utgöras av hjälp via digitala hjälpmedel och andra mer anpassade läromedel och arbetsuppgifter.

För att göra alla elever delaktiga och för att alla ska känna att de förstår och känna sammanhang har skolan nu under höstterminen startat upp ett arbete kring inkluderande lärmiljöer. Alla lärare får ta del av och medverka i ett projekt/en utbildning; Specialpedagogik för lärande, i Skolverkets regi. Den innehåller material att läsa, filmer och kollegiala diskussioner kring elevers lärande och deras lärmiljöer. Genom den här utbildningen ökar lärarnas medvetenhet om elevers olikheter och att de tillsammans kan få alla elever att känna sig delaktiga och engagerade. Detta skapar större tillgänglighet för alla elever.

- ***Lärare ser till att alla elever får använda det gemensamma talutrymmet och blir lyssnade till samt tar ansvar för att det råder ett tryggt klassrumsklimat.***

Ingen får tränga in sig i det gemensamma talutrymmet utan det är handuppräckning för att alla ska vänta på sin tur innan man får ordet. Detta för att minska att elever pratar rakt ut och stjälar utrymme från andra. Det är inte bara elever som räcker upp handen som får ta del av talutrymmet men det är ett av sätten att minska att de pratar rakt ut. Lärarledda diskussioner där läraren frågar och låter de elever som inte räcker upp handen få möjlighet att prata och berätta. De känner sina elever och vet vem de ska vara uppmärksamma på så att alla kan komma till tals. Komma till tals kan även vara genom gruppredovisningar och genom skriftliga uppgifter.

Klassrumsklimatet har varit oroligt i klassen under en tid. Under våren var skolans kurator och specialpedagog inne och arbetade aktivt med värdegrundsövningar i de klasserna som besöktes. De har arbetat aktivt med kompisrelationer och förhållningssätt mot varandra. Övningarna har till viss del fortsatt under hösten. Kurator och specialpedagog har stöttat och handlett lärarna i arbetet kring trygghet och studiero. Därefter har försteläraren pratat och diskuterat med klassens lärare om vad de kan tänka på och ev förändra. Arbetet har haft en positiv effekt på klimatet i klassen. Det har varit samtal med vårdnadshavare genom iup-samtal och föräldramöte där klimatet i klassen har diskuterats.

Skolans förstelärare har också varit i klasserna och observerat klassen och miljön utifrån trygghet och studiero samt handlett lärarna. Försteläraren har först haft samtal med pedagogerna och gjort upp en plan om tillvägagångssättet. Därefter har försteläraren gjort ett planerat observationsbesök i klassen där klassrumsklimatet, förhållningssätt och rutiner observerats. Därefter har återkoppling med pedagogerna ägt rum kring vad observationen visat och vad som skulle kunna göras annorlunda (tex inte gå och dricka när de ville, gå runt

och prata med kompisar, flytta ut o jobba i studiehallen när eleverna själva kände för det). Pedagogerna ändra arbetssätt och arbetade i enlighet med förslagen. Efter en tid kom försteläraren tillbaka och gjorde en ny observation i klasserna. Efter det gjordes en ny återkoppling till pedagogerna kring det försteläraren såg.

Lärare och personal tar ansvar för att elever inte säger dumma saker, slåss eller sparkas. För att skapa ett gott klassrumsklimat har samtal med eleverna och arbete med värderingsövningar genomförts. Kontakt har även tagits med vårdnadshavare. När någon anser sig utsatt för kränkande behandling hanteras detta i enlighet med den förvaltningsövergripande rutinen. Det förekommer ingen kvarsittning på skolan som konsekvens. Den läraren som arbetade i klassen vid observationstillfället är inte kvar. Det har under vårterminen skett vissa förändringar i klasserna och när det gäller sättet att undervisa bl.a. med anledning av att nya lärare tillträtt och genom förstelärarnas medverkan genom observationer och därefter vidtagna åtgärder. Under våren har det varit extra möten 1 gång per vecka, där alla de lärare som arbetade i klassen var med. Mötena leddes av specialpedagog. Ett gemensamt dokument togs fram för att beskriva hur alla lärare skulle arbeta på liknande sätt kring bemötande och regler.

Skolan upplevde ett positivare och lugnare klimat under vårterminen i de klasser som skolinspektionen utförde sina observationer i och så även nu i uppstarten av höstterminen.

Även skolans biträdande rektor har varit delaktig i diskussioner, och kommer under hösten att göra besök i klassen för att se hur arbetet fortskrider.

- ***Lärare utformar undervisningen så att arbetsuppgifter är överskådliga och att alla elever ges möjlighet att utöva ett reellt inflytande över undervisningens innehåll och arbetssätt.***

Lärarna går igenom undervisningsaktiviteterna med elever, förklarar syfte och mål med det de ska lära sig. Eleverna deltar sedan när det gäller arbetssätt och undervisningsformer. De får reda på hur de ska gå vidare om de blir klara med en uppgift. Arbetsuppgifterna är mer överskådliga och tydliga idag.

Under vårterminen har skolan sett en positiv utveckling i elevers delaktighet i åk 5. En ökad tydlighet och struktur på lektionsinnehåll, en tydligare genomgång av lektioners innehåll, syfte och mål. Den läraren som arbetade i klassen när skolinspektionen gjorde sitt observationsbesök var vikarie och är inte kvar i verksamheten. Läraren följde inte de rutiner som fanns kring lektionsstruktur och skoldagsstruktur. De nya lärarna har under vårterminen återupptagit arbetet i enlighet med de gällande rutinerna. Eleverna har inflytande och möjlighet att påverka undervisningen. Pedagogerna lyssnar in elevernas förslag och låter dem så långt det går planera och ha inflytande över aktiviteterna.

Samarbetet med skolans kurator och specialpedagog tillsammans med lärare i åk 5 har gett positiv effekt. Det finns fortfarande områden att arbeta med men klimatet i klassrummet har blivit bättre och elever får i mer utsträckning det stöd och den uppmärksamhet de behöver för

att utveckla sina kunskaper och förmågor. Skolan kurator har varit med i klasserna och observerat, jobbat med värderingsövningar, samtal och handledning till pedagogerna. Under vårterminen var det 3 lärare i de två klasserna som jobbade tillsammans kring eleverna. Lärarna har sedan utvärderat arbetet under vårterminen och har sett förändringar i grupperna.

Huvudmannen ska vid uppföljningen även redovisa hur granskningens resultat används övergripande i hela verksamheten

- Utbildningschefen för grundskolan har delgett skolinspektionens beslut till samtliga rektorer för att uppnå spridning i verksamheten.
- Beslutet har funnits med i arbetet som bedrivs kring inkluderande lärmiljöer. På övergripande nivå arbetas med inkluderande lärmiljöer för att åstadkomma mer tillgängliga lärmiljöer för att tydliggöra undervisningen. Detta arbete bedrivs inom ramen för Ifous-programmet, vilket är förankrat i forskning och beprövad erfarenhet. Från början ingick några skolor, men nu ska samtliga skolor arbeta utifrån denna inriktning. Verksamheterna ska kartläggas utifrån SPSM:s kartläggningsmaterial.
- Beslutet har använts som diskussionsunderlag i rektorsgruppen. Inkluderande lärmiljöer utgör en stående punkt på rektorsmötena för att uppnå en effekt för eleverna. Då diskuteras allt från vad man som rektor behöver göra med sitt ledarskap till elevhälsoteam och vilket stöd som behövs.
- Rektorerna är indelade i triader för att förstelärarna ska kunna bli "ögon utåt" i de andra skolorna i triaden. Detta för att uppnå ökad likvärdighet, bl.a. genom att utveckla ledarskapet i klassrummet. Skolinspektionens beslut samt efterföljande rapport och de åtgärder som vidtagits med anledning av beslutet på Väståkraskolan som bedömts ha god effekt, kommer att användas i detta arbete.
- Central stödorganisation (CSO) ska utgöra stöd i arbetet med inkluderande lärmiljöer riktat mot skolornas behov. Skolinspektionens beslut och rapport kommer användas i detta arbete.

Huvudmannen ska redovisa hur rektorn och huvudmannen följer upp de vidtagna åtgärderna samt i vilken grad man bedömer att åtgärderna har fått avsedd effekt

Rektor

- Arbetet kommer att följas upp inom ramen för skolenhetens systematiska kvalitetsarbete avseende hela verksamheten med fokus på inflytande och ansvar samt trygghet och studiero. Ett kartlagt utvecklingsområde är att eleverna ska göras mer delaktiga i analysarbetet av enkätresultaten när det handlar om elevers ansvar och inflytande.

- Säkerställa att nyanställd personal inklusive längre vikariat informeras kring arbetet med elevers delaktighet i undervisningen samt vid behov erhåller kompetensutveckling. Idag har förstelärare en viktig roll i detta arbete.
- Fortsatta observationsbesök i klassrummen
- Följa upp elevernas delaktighet i undervisningen vid medarbetarsamtal med lärare
- Fråga eleverna om vidtagna åtgärder haft någon effekt t.ex. genom elevrådets medverkan eller genom enkätundersökning

Åtgärderna har i nuläget i viss grad effekt, men arbetet måste fortlöpa för att skapa än bättre förutsättningar för elevers delaktighet i undervisningssituationen. Det är för tidigt att bedöma effekten beträffande alla åtgärder.

Huvudmannen

- Arbetet kommer att följas upp inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete med fokus på inflytande och ansvar samt trygghet och studiero. Ett kartlagt utvecklingsområde är att eleverna ska göras mer delaktiga i analysarbetet av enkätresultaten när det handlar om elevers ansvar och inflytande.
- Utbildningschef för grundskolan följer upp att arbetet bedrivs av rektor inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på skolenheten.

Åtgärderna har i nuläget i viss grad effekt, men arbetet måste fortlöpa för att skapa än bättre förutsättningar för elevers delaktighet i undervisningssituationen. Det är för tidigt att bedöma effekten av alla åtgärder.